JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A⁰. 1856. **Woensdag 11 Junij** **N⁰. 47.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentiën is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden. Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentiën kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot algemeenen secretaris, de directeur der middelen en domeinen *W. J. van de Graaff.*

Tot directeur der middelen en domeinen, de 1ste adjunct-secretaris van het gouvernement *E. de Waal.*

Tot resident van Bagelen, de resident van Kadoe *D. F. Schaap.*

Tot resident van Banka, de resident van Timor jhr. *Th. van Capellen.*

Tot secretaris der residentie Palembang, de commies-kashouder te Salatiga *J. D. H. Kuijp.*

Tot president van de weeskamer te Amboina (Moluksche-Eilanden), de 1ste commies ter gouvernements secretarie, tevens postmeester te Amboina, *G. C. D. Neumann.*

Verleend;

Een verlof naar Nederland, voor den tijd van één jaar, aan den commies op het bureau van inlandsche zaken, tevens secretaris der wees- en boedelkamer te Makassar, *N. Altheer.*

Magtiging verleend:

Tot het uitreiken aan den eervol ontslagen apotheear der 2de klasse *A. Bierwirth*, eener acte van toelating tot de uitoefening der artsenijmengkundige practijk te Batavia.

Schutterijen, enz.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, de 1ste luitenant bij de schutterij te Soerabaja mr. [illegible]

Wegens vertrek, eervol, de 1ste luitenant, commandant der schutterij te Saparoea [illegible], en de 2de luitenant der schutterij te Amboina *H. K. C. Jansen.*

Benoemd:

Tot 1sten luitenant, commandant der schutterij te Saparoea, de eervol ontslagen 2de luitenant der schutterij te Amboina *H. K. C. Jansen.*

Militair Departement.

Benoemd:

Tot adjoint bij den generalen staf, de 1ste luitenant adjudant van den commandant der drie bataillons te Willem I, *W. N. Verlegh.*

Advertentiën.

Verponding over 1856.

De directeur der middelen en domeinen herinnert belanghebbenden bij deze, dat de belasting der verponding over den eersten termijn des loopenden jaars moet worden voldaan *vóór ultimo Junij aanstaande*; zullende tot ontvangst daarvan, voor zooveel de residentie Batavia betreft, dagelijks, (met uitzondering van zon- en feestdagen) worden gevaceerd ten kantore van den algemeenen ontvanger te *Weltevreden.*

Veiling van Spaansche Piasters.

De resident van Batavia, met referte tot de door den directeur-generaal, wd. directeur van financien, geplaatste advertentie in de Javasche courant van den 7den en 10den Mei, maakt bekend, dat op Zaturdag den 5den Julij a. s. des morgens ten 10 ure, in het Beurs-gebouw, in het openbaar zullen worden verkocht p. m. de navolgende hoeveelheden Spaansche piasters, als:

p. m. 1124 stuks heele.
p. m. 143 » halve.
p. m. 1565 » kwart.

De verkoop zal geschieden op de gewone voorwaarden, bij kavelingen nader te bepalen.

De resident van Batavia maakt bekend, dat ingevolge de in de Javasche Courant dd. 31 Mei jl. no. 44 opgenomene advertentie van den directeur der producten en civiele magazijnen, dd. 30 te voren, op de daarbij omschrevene voorwaarden, voor den overvoer van steenkolen, door hem eene uitbesteding zal worden gehouden, ten Stadhuize, op Vrijdag den 20sten dezer des voormiddags ten 10 ure.

De assistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia, brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op verzoek eervol als wijkmeester der 2de wijk, de heer *J. P. Arends*, ontslagen en in diens plaats als zoodanig benoemd is de heer *Pesch.*

President en directeuren der Javasche Bank maken bekend, dat het cijfer der in omloop gebragte bankbilletten op den 5den dezer bedroeg *f* 4,609,550.

De resident van Banjoemaas maakt bekend, dat op Woensdag den 9den Julij a. s. des morgens te 9 ure, ten zijnen kantore, overeenkomstig het reglement voor het houden uitbestedingen (staatsblad 1829 no. 67), onder nadere goedkeuring van het gouvernement, eene uitbesteding zal worden gehouden, van de volgende in deze residentie voor het jaar 1857 benoodigde artikelen als:

a. Voor de levering van rijst en zout aan de corpsen pradjoerits in de vier regentschappen Banjoemaas, Poerwokerto, Bandjarnegara en Probolingo, respectivelijk ter sterkte van 40, 30, 30 30 en 30 manschappen.
b. Voor de levering van voeding der gevangenen, kettinggangers en bannelingen in de residentie Banjoemaas, berekend op een getal van zes honderd koppen daags, mitsgaders van de benoodigde olie ter verlichting der gevangenissen.
c. Van gras en padi voor de paarden van het detachement djajang secare voor 26 paarden daags, en
d. Van padi voor 18 postpaarden voor de brievenposterij op negen stations, twee malen in de maand te leveren; kunnende verdere informatiën nopens de voorwaarden dezer uitbesteding dagelijks (feestdagen uitgezonderd) verkregen worden op het residentiekantoor alhier.

Vendutien.

Donderdag 12 Junij, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

Vrijdag 13 Junij, in een der pakhuizen van *Adam & Co.*, aan de Groote Rivier, door *Vaupel & Co.*

Zaturdag 14 Junij, des voormiddags ten 10 ure, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

Maandag 16 Junij, in Toko Rijswijk.
Zondag 15 Junij, te bezigtigen.

Dingsdag 17 Junij, voor het commissiehuis van *John Pryce & Co.*

Woensdag 18 Junij, voor het commissiehuis van Gebr. *Roselje & Co.*

Vrijdag 20 Junij, des voormiddags ten 9 ure, aan den Kleinen Boom.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door den Gesubstitueerden Executeur in den Boedel, *M. W. van der Geugten*, te Samarang: van wijlen den kapitein titulair der chinezen alhier, *Tjiam Ingsie.*

Door de Weeskamer te Macasser: van wijlen *J. P. Freijs en co.*, en van wijlen den chinees *Tjoa Liongseeng.*

Vertrokken Personen.

J. Hempenius en familie. — B. de Vries en familie. — F. P. Voermans en familie.

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 5 tot en met den 10 Junij 1856.

HOTEL DES INDES. *A. Grenier en familie*, van Buitenzorg; — *van Meeverden*, van Assam; — *Delhomme*, van Singapore; — *P. Swaan*, en *Vidal*, van de Reede; — *K. Newbolt*, en *D. M. de Salranha*, van Samarang;

MARINE HOTEL. *A. Palkijn*, van de Reede; — *H. H. Borel*, van Samarang; *A. Hoek, G. Goedkoop, D. Crap Hellingman, B. H. N. van Lawick van Pabst* en *Echtgenoote, J. Roeffuer, P. J. Foreman*, Mejufv. *J. A. van Soelen*, en *D. Lammers*, van Nieuwediep; — Mejufv. *M. J. Spangenberg, C. van Berkel*, van de Reede.

JAVA HOTEL. *G. R. Schwan*, uit het Hospitaal;

HOTEL WILLEM II. *H. Boulet*, van Soerabaya; — *Schreuder*, van Buitenzorg; — *G. D. van der Ampt*, van Onrust.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *W. R. Bok*, van Rotterdam; — Joh. *Polman*, van Onrust; — *Junghuhn*, van Tjiandjoer.

EENE ZONDERLINGE OVEREENKOMST. (*vervolg.*)

»De ontknooping zal ik u dadelijk mededeelen, gij zijt te zeer in de zaak betrokken, dan dat dezelve voor u althans een geheim blijve. Wij hebben heden avond gezamenlijk het huis van onzen voormaligen patroon, den beeldhouwer Burkfort verlaten. Een van ons beiden moet dit huis nooit weder betreden.''

»En waarom?

»Kunt gij het niet raden, Davidson?''

»Ik beken u, Mocker, dat de zaak voor mij nog even duister blijft.''

»Welnu, omdat twee verliefden niet langer meer den drempel van hetzelfde huis betreden mogen, daar zij zich in gezelschap van hunne beminde nooit verdragen zullen.''

»Nu eerst begrijp ik uwe bedoeling; gij hebt gelijk Mocker. In weerwil dat gij mijn vriend zijt, heb ik u heden avond wel meer dan twintig keer naar den duivel gewenscht.''

»En ik u meer dan dertig keer!''

»Bij elken zucht, dien gij slaaktet ontbrandde mijn hart van ijverzucht!''

»Elk uwer blikken trof mijn hart als eene gloeijende pijl!''

»Ik ben u zeer verbonden!''

»Ik u ook!''

»En toch zou ik uwen dood met een zeker soort van genoegen kunnen beweenen.''

»En ik den uwen;.... op uwe gezondheid, Davidson.''

»Op de uwe, Mocker!''

De vrienden dronken hunne glazen uit en drukten elkander de hand; Mocker vulde dezelven op nieuw en vervolgde:

»Wij beminnen beide Miss Susanne Burkfort, de dochter van onzen voormaligen patroon!''.....

»Dat is eene uitgemaakte zaak!''

»Wij beiden kunnen haar echter niet ten huwelijk nemen!''

»Zeer zeker niet!''

»Het is dus noodig, dat gij of ik van haar afziet.''

»Dat ben ik volkomen met u eens!''

»Zult gij het doen?''

»Neen, bij den hemel niet!''

»En ik voor alle schatten van de wereld niet!''

»Wat moeten wij dan doen?''

Laat ons eens bezadigd daarover spreken. Waarom en met welk regt vermeent gij aanspraak te mogen maken op de hand van Miss Susanne?''

»Dood eenvoudig, omdat ik haar hartstogtelijk bemin!''

»Maar ik bemin haar met evenveel hartstogt!''

»Nu dan, omdat ik een aardig sommetje bezit.''

»Gij bezit twintigduizend pond sterling even als ik.''

»Haar vader is mij zeer genegen.''

»Hare moeder bemint mij als haar eigen zoon.''

»En Miss Susanne?....

Bij deze woorden staarden de beide vrienden elkander aan, zij schenen tusschen vrees en onzekerheid te zweven.

»Laat ons openhartig zijn.'' sprak Mocker, »wij behandelen hier eene voor beiden zeer ernstige zaak.''

»Het geluk van den een of het ongeluk van den ander hangt daarvan af,'' antwoordde Davidson.

»Dat niet alleen, mijn vriend, het geluk of het ongeluk van Susanne is met deze zaak innig verbonden; zeg mij nu gul uit, bemint zij u?''

»Ik.... ik weet het niet!.... en gij?....

»Ook ik weet er niets van!

»Dus staan onze kansen gelijk. Miss Susanne heeft, van af hare vroegste jeugd, hare vriendschap tusschen ons gedeeld en ons behandeld als hare broeders. Onze ouders hebben ons op denzelfden dag aan de leiding van Mr. Burkfort toevertrouwd om de beeldhouwkunst te leeren. Onze leerjaren waren op denzelfden dag en in hetzelfde uur geëindigd. Wij, gij zoo goed als ik, hebben elk evenveel dagen de gelegenheid gehad, om uit de schoone oogen van Miss Susanne onze liefde te scheppen en even zoo vele nachten om van haar te droomen. Sedert wij het atelier van onzen patroon verlaten hebben, hebben wij den verdienstelijken man dagelijks bezocht en in het geheim het hart van Miss Susanne

verovord. Zeker is het, dat zij een van ons beiden boven den anderen zal verkiezen, of u, of mij?... Is het uw melancolisch gestel, dat haar aantrekt, of mijn zorgeloos en vrolijk karakter? Dat is de zaak, die wij te onderzoeken hebben, en die ons eenige zekerheid zal kunnen geven."

»Zekerheid? waarom vriend, waaraan denkt gij? Zekerheid zullen wij nooit hebben, alhoewel wij met dezelfde hardnekkigheid tegen ons noodlot worstelen. Susanne is te achtbaardig en te goed, dan dat zij de oorzaak zou willen worden van eene verwijdering tusschen ons. Zij zal veeleer haar geluk uit medelijden voor hem opofferen, wien zij van ons beiden minder bemint om de vriendschap, die tusschen ons bestaat, niet te verbreken. Gij begrijpt het dus, Davidson, dat gij of ik voor het verdere levensgeluk van Susanne en van het onze verkijmd."

»Dat is maar al te waar, mijn goede Mocker."

»Op uwe gezondheid, Davidson!"

»Op de uwe, Mocker!"

De glazen werden nogmaals geruild, maar dit maal vergaten de vrienden elkander de handen te drukken.

»Wilt gij, dat, eer wij naar bed gaan, de zaak beslist worde, Mocker?"

»Dit voorstel wenschte ik u juist te doen."

»Er bestaat slechts een middel om de zaak uit den weg te ruimen."

»En dat middel is?"

»Het duël!"

»Een overheerlijke inval! Maar zeg mij eens vriendlief, indien een waarzegger u voorspelde, dat ik u dooden en de schoone Miss Susanne trouwen zou, zoudt gij dan nog van het denkbeeld uitgaan, dat een duël tusschen ons noodzakelijk is?"

»Waarom niet? In weerwil van de voorspelling, kon het geluk mij even zoo goed gunstig zijn als u, en omdat de kansen gelijk staan, zou ik wel de zegevierende partij kunnen worden.

»Gij hebt gelijk!"

»Maar nog meer, beste vriend, indien Miss Susanne u bemint, dat God verhoede! zoudt gij dan gelooven, dat zij den moordenaar van Mocker tot haar echtgenoot zou nemen?"

»Neen, even zoo min als de moordenaar van Davidson."

»Maar veronderstel eens, zij zou het doen, zoudt gij dan gelukkig kunnen wezen, indien uw geweten met den aan mij gepleegden moord bezwaard was? Gij zoudt een engel tot vrouw hebben, maar de duivel in uw hart. Gij zoudt dus niet gelukkig wezen, en ons beider streven is om gelukkig te worden."

Maar hoe zullen wij de zaak dan beslissen?"

»Omhels mij, mijn vriend, ik zal het u zeggen."

Davidson stond op, maar alvorens zijn vriend te omhelzen, vroeg hij hem:

»Zal ik Susanne trouwen of gij?"

»Gij zult haar echtgenoot worden," sprak Mocker op ernstigen toon.

Davidson omhelsde zijnen vriend, maar gedurende deze omhelsing, vervolgde Mocker:

»En ook ik zal haar echtgenoot worden!"

Davidson trad terug en wierp een doordringenden blik op Mocker.

»Gij ziet mij aan," vervolgde Mocker, »als of gij aan mijne bewering twijfelt. Ik zal u mijn plan mededeelen en gij zult tot de overtuiging komen, dat hetzelve niet ongegrond is. Het middel, dat ik u voor te stellen heb, is in de gegevene omstandigheid het doeltreffendste. Reeds gedurende eene maand heb ik er over nagedacht, en heden avond, terwijl wij bij Susanne waren, kwam het bij mij tot rijpheid."

»En waarom hebt gij het mij niet dadelijk medegedeeld, in plaats van mij een gedeelte van mijne nachtrust te ontrooven?"

»Wel vriend, omdat de verschrikkelijke voorwaarden, die met dit middel verbonden zijn, u dadelijk zouden afgeschrikt hebben. Ik moest eerst de zekerheid hebben, of gij, om Miss Susanne's echtgenoot te worden, alles, zelfs den dood wildet trotseren. Ik weet nu, hoe gij over de zaak denkt, en houd u voor genoegzaam voorbereid om mijn voorstel aan te hooren."

BATAVIA.

Bij herhaling vonden, in den laatsten tijd, diefstallen plaats in het campement der officieren van de geneeskundige dienst, zonder dat het der policie schijnt gelukt te wezen, de daders in handen te krijgen.

Den 1 Mei jl. nam de heer A., wonende in gang Kawini, een jongen in dienst, die zich Mingo noemde. Zaturdag, den 10 daaraanvolgende, werd hem door dezen eene som van f 18 recepis uit eene portefeuille ontstolen, hetgeen daaruit bleek, dat de jongen alleen in de kamer was geweest, waar zich het geld had bevonden. Daar dus een sterk vermoeden op hem rustte, werd hem zijn kampong-briefje afgevorderd, waarop hij, in den nacht van Zaturdag op Zondag, is ontvlugt, na het slot van het hek te hebben afgebroken en welligt eenige kleinigheden te hebben medegenomen, die den volgenden dag even als het slot, werden vermist.

Op Zondag daaraanvolgende werd van een en ander aan den Schout kennis gegeven en hem het kampongbriefje ter hand gesteld.

Zulks heeft evenwel niet belet, dat er, in den nacht van 6 op 7 Junij, een veel stouter diefstal in hetzelfde huis plaats vond en waarschijnlijk door bovengenoemden dief gepleegd.

Na 's avonds in de opera te zijn geweest, bleef de heer A tot 12 ure in de binnengallerij lezen en ging een weinig later naar bed, na alvorens de deuren van buiten zelf te hebben gesloten.

Den volgenden morgen vroeg ontwakende, ontdekte hij tot zijne verwondering, dat in de binnengallerij eene opengemaakte cassette op den grond stond, en vele papieren, brieven, enz. daarom heen op den grond lagen uitgespreid; op een bank waren bemodderde voetstappen zigtbaar, terwijl daar tegen eene uitgedoofde obor was geplaatst. Op den grond lag verder een geledigd sigaren-kistje, terwijl eenige andere voorwerpen op den grond lagen, de voordeur openstond, enz.

Het was klaarblijkelijk, dat er diefstal gepleegd was, en bij nader onderzoek bleek nog het volgende:

De dief was over het hek geklommen, blijkbaar aan de daarop zigtbare modderige afdrukken der voeten. Hij was de slaapkamer van den heer A, waar deze, tot zijn geluk welligt, steeds slapende is gebleven, binnengedrongen en heeft daar, waarschijnlijk in den donker, van een tafeltje medegenomen een verguld zilveren cylinder horologie, een kistje met Manilla sigaren (het geledigde kistje is gevonden in de binnengallerij), een zwart lakensche [illegible], enz. terwijl verder uit den zijzak van eenen [illegible] rok is ontvreemd eene zwarte portefeuille, waarin eenige recepissen van f 5 en f 1: het bedrag daarvan is niet naauwkeurig bekend. Eenige kaartjes, die zich in de portefeuille hadden bevonden, werden in de achtergallerij wedergevonden, zoomede in de binnengallerij een zwarte halsdas. Voor de deur was het, in de rigting van den gang die naar Bazar Senin leidt, bestrooid met Manilla sigaren.

Uit verschillende daadzaken blijkt, dat de dief met de plaatselijke gesteldheid zeer goed is bekend geweest, zonder evenwel in het huis te wonen.

Van een en ander is bereids kennis gegeven aan den assistent-resident voor de policie te Batavia, en het is wel te wenschen, dat de sluwe dief der waakzaamheid van de policie niet ontgaan moge en voorbeeldig worde gestraft.

— In den vroegen morgen van ll. Vrijdag, dd. 6 dezer, werd de Inlander Bahari, in de rivier Kampong Baroe, achter Pekodjan, bezig zijnde zich te baden, door een kaaiman aangevallen en in de linkerzijde en arm gebeten, ten gevolge waarvan hij onmiddelijk overleed. Zijn broeder Berok genaamd, die toegeschoten was, om Bahari te redden, kwam te laat en ontving mede eene wonde in den arm. Dienzelfden dag werd er op het dier jagt gemaakt en gelukte het, hetzelve in een groot net te vangen en af te maken. Deszelfs lengte bedroeg omstreeks 16 voeten.

— In den ochtend van den 9 dezer, is, in de rivier Tjiliwong, in de nabijheid der citadel, het onbeschadigde lijk van een javaansch soldaat opgehaald. Het lijk was geheel zonder kleederen, zoodat men veronderstelt, dat genoemde persoon, zich badende, verdronken is.

— In den morgen van den 10 dezer, omstreeks ten 8 ure, ontdekte men aan boord van het Nederlandsch barkschip Robertus Hendrikus, gezagvoerder R. H. Mulder, agenten de heeren G. Suermondt & Co. alhier, dat er aldaar brand ontstaan was, die weldra den geheelen bodem in volle vlam zette, zoodat het schip bereids tegen 12 ure gezonken was, en alleen de boegspriet nog boven water stak.

Het vaartuig, dat voor Samarang zeilree was en heden, den 11, derwaarts zoude vertrokken zijn, had eene lading, bestaande uit: f 80,000.— specie, 1000 picols tin, 1500 picols koffij, benevens eene partij steenkolen en goeniezakken, waarvan tot heden nog niets gered is.

Al de goederen van den gezagvoerder, met uitzondering van een chronometer, en die van de stuurlieden zijn verloren geraakt, terwijl het der bemanning is mogen gelukken haar eigendom te redden.

Men vermoedt, dat de brand door de goeniezakken ontstaan is en roemt zeer de hulp, welke door heeren officieren van het wachtschip, de op de reede liggende koopvaardijschepen en den heer P. de Vlugt, scheepsinspecteur alhier, verleend is.

In een volgend nommer, hopen wij in staat gesteld te wezen, al de bijzonderheden omtrent dit onheil in het breede te kunnen mededeelen.

Soerakarta. — In den nacht van 27 op 28 Mei jl. is de Javaansche Kampong Ketandan, gelegen bij deze hoofdplaats, bijna geheel afgebrand.

Door de vereenigde hulp van het garnizoen, de schut-

„Ik luister reeds," riep Davidson met klimmend ongeduld.

„Indien ik Susanne's hand, hare eerste liefde en gedurende tien jaar het genot daarvan aan u afsta...."

„Dan, beste Mocker, zult gij eeuwig mijn vriend blijven!"

„Opperbest, ik ben met dezelfde gevoelens jegens u bezield, maar ik heb nog niet uitgesproken. Een van ons beiden moet de dochter van Mr. Burkfort huwen, het lot zal daarover beslissen en de andere moet Londen onmiddelijk, ja, zelfs Engeland verlaten, opdat zijne liefde voor de vrouw van zijn vriend geene aanleiding tot huisselijke tweedragt geve."

„Maar dan zal de andere van spijt sterven."

„Dat moet hij weten, alhoewel hij dit ten onregte zou doen, daar hem het vooruitzigt geopend is, na verloop van tien jaren Susanne te huwen en de kinderen, uit den eersten echt ontsproten, als de zijnen te erkennen. Hij zal dan het regt hebben Susanne de zijne te noemen, totdat zij hem door den dood ontrukt wordt."

„En wat moet er dan in dit geval van den eersten echtgenoot worden!"

„Hij moet voor den anderen zijn plaats inruimen."

„En op welke wijze?"

„Zeer eenvoudig; hij moet zich na verloop van tien jaren van kant maken, zoodat zijne vrouw weduwe wordt."

„Gij schertst, Mocker!"

„Volstrekt niet, Davidson."

„Maar de verhouding deugt niet; de laatste echtgenoot zal Susanne tot aan zijn dood bezitten, terwijl de eerste slechts tien jaren met haar mag vereenigd blijven."

„Daarvoor heeft hij ook het geluk gehad gedurende de eerste tien jaren in het ongestoorde bezit van Susanne te zijn, terwijl de andere de kans heeft, dat Susanne geen tien jaar meer leeft."

„Ik begrijp u; ik neem uw voorstel aan Mocker, mits ik de eerste ben."

„Wacht een oogenblik mijn vriend, zoo ver zijn wij nog niet; ik heb hetzelfde regt op haar als gij en hoop, dat het lot mij gunstig zal wezen."

„Welnu laat ons dan de kans wagen."

„Welk spel? schaak?"

„Dat duurt mij te lang."

„Kruis of munt."

Best, hier is eene guinje op gepast,.... ik werp,.... wat moet er vallen?"

„Kruis!" riep Mocker, „en God sta mij bij."

Het goudstuk viel van de tafel en rolde onder de stoelen en banken door, zoodat het voor de gretige blikken der twee naastaranden verborgen was. Na lang vruchteloos zoeken naar de guinje, die over beider toekomst beslissen moest, door een van beiden tot echtgenoot van de weduwe Mocker of Davidson te benoemen, wekten zij eindelijk den kastelein, die nog altijd behagelijk zat te sluimeren.

„Wel drommels, jongens, is dat een leven maken?" riep de kastelein beteuterd, „het is als of er dieven in huis zijn."

„Maak u maar niet ongerust, beste Mr. Troughton," zeide Mocker, „er zijn geen dieven, wij hebben eene guinje laten vallen en kunnen die niet vinden."

„Eene guinje, drommels, dat is geene kleinigheid, dat is wel de moeite waard om die te zoeken."

„Indien gij ons de plaats aanwijst, waar de guinje ligt, dan is zij voor u, dus opgepast."

Naauwelijks had de kastelein de laatste woorden gehoord, of hij sprong op, gleed onder de tafel en kwam weldra in zegevierende houding met de guinje tusschen vinger en duim van onder de tafel te voorschijn.

(*Wordt vervolgd.*)

terij en de dragonder-lijfwacht, is het gelukt dien brand meester te worden, eer hij naar de aangrenzende Chinesche kamp kon overslaan, welke anders hoogstwaarschijnlijk mede eene prooi der vlammen zou geworden zijn.

Menado. In onze nommers van 23 April en 7 Mei jl.. deelden wij voorloopig eenige berigten mede omtrent de uitbarsting van den vuurberg op een der Sangir-eilanden, en de daardoor aangebragte verwoesting.

Wij zijn thans in de gelegendheid gesteld, hieronder te doen volgen een uittreksel van het door den resident van Menado, omtrent de plaats gehad hebbende ramp, aan het gouvernement ingediend rapport.

»Ten vervolge van mijne missive van 25 April jl. no. 405, heb ik de eer Uwe Exellentie mede te deelen, dat ik mij op den 2den Mei aan boord van Zr. Ms. stoomschip *Samarang*, gecommandeerd door den luitenant ter-zee der 2de klasse *Roodzand*, naar de Sangir-Eilanden heb begeven, om mij te overtuigen van de waarheid der zijdelings van Ternate ontvangen berigten omtrent eene plaats gehad hebbende uitbarsting van den vuurberg op het eiland Groot-Sangir en de daardoor aangerigte verwoestingen, alsmede om na te gaan, in welke opzigten en op welke wijze in den nood der betrokkene bevolking bijstand kan worden verleend.

Den 2den des morgens van hier vertrokken, bereikte ik des anderen daags de baai van *Taroena*, alwaar ik met de radja's en hoofden der geteisterde landen eene bijeenkomst hield en nam daarna de verwoeste landstreek in oogenschouw.

Alvorens de bijzonderheden en de noodlottige uitwerkselen der uitbarsting te vermelden, zij nopens de plaatselijke gesteldheid het volgende opgemerkt.

De noordwestelijke punt van het eiland Groot-Sangir wordt gevormd door den berg Awoe, welke verscheidene toppen heeft, van welken de hoogste kan geschat worden circa 4000 voeten hoog te zijn. Aan den westkant loopt de berg vrij steil in zee af, op de hoogte der hoofdnegorij Kandhar, echter stuitende tegen een laag voorgebergte. Aan de noord en zuidzijde beslaat de tot de zee reikende voet van den vulkaan eene tamelijke uitgestrektheid gronds, aldus zacht hellende vlakten daarstellende, welke in vruchtbaarheid en geschiktheid voor den landbouw boven andere gedeelten van het eiland uitmunten. Oostelijk vereenigt de Awoe zich met en maakt als het ware het hoofd uit van de reeks van bergen en heuvelen welke Groot-Sangir overdekken.

Dit terrein behoort tot de landschappen Taroena, Kandhar en Taboekan.

Behalve eenige gedurende de voorafgaande maanden waargenomene ligte aardbevingen, welke op de Sangir-Eilanden te veelvuldig zijn om bijzondere aandacht te trekken, gebeurde er niets wat eene buitengewone werking van den vulkaan aanduidde of als voorteeken van eene naderende éruptie had kunnen dienen. Dierhalven, en gesterkt door het bijgeloof, dat dezelve voor goed was uitgedoofd door eenen Spanjaard, die etteljke jaren geleden den goenoeg Awoe beklom, verkeerde de bevolking in de grootste gerustheid en had, zoo als gewoonlijk, bare aanplantingen van rijst enz. op dezelfs hellingen aangelegd nabij en rondom de negorijen, waar ze zonder angst of vrees gezeten was.

Des avonds van den 2den Maart tusschen zeven en acht uur, deed zich onverwacht een alle beschrijving te bovengaande zware slag hooren, welke de uitbarsting aankondigende, de Sangirezen met schrik vervulde. Gelijktijdig stroomde de gloeijende lava met onwederstaanbaar geweld in verschillende rigtingen naar omlaag, alles medevoerende wat zij in hare vernielende vaart ontmoette, en de zee doende koken, waar zij dese bereiken kon. De heete bronnen openden zich en braakten eenen vloed van kokend water uit, welke verteerde en medesleepte wat door het vuur gespaard was. De zee, aan eene buitengewone kracht gehoorzamende (zeebeving), beukte de rotsen met vervaarlijk geraas, sloeg de kust van een, en verhief zich met woesten aandrang tegen het land, als wilde ze den vuurstroom overmeesteren.

Dit verschrikkelijk tafereel van verwoesting, waarvan de akeligheid vermeerderde door het gekerm van menschen en dieren, het geloei van den stormwind en het gekraak van duizende omvergeworpen en medegesleepte boomen, werd omstreeks een uur later gevolgd van donderende slagen, welke den grond deden sidderen en het gehoor verdoofden. Eene zich hemelhoog verheffende zwarte kolom van steenen en asch steeg toen uit den berg op en viel, door den gloed der lava verlicht, als een vuurregen in den omtrek neder, aldaar een duisternis veroorzakende welke, nu en dan slechts door bliksemstralen afgewisseld, de menschen belette zelfs in de onmiddellijke nabijheid iets te onderscheiden en de verwarring en wanhoop ten top voerde. Groote steenen werden door de lucht geslingerd, verbrijzelende wat ze in hunnen val ontmoetten. Woningen en gewassen niet door het vuur vernield, bezweken en verdwenen onder asch en steenen, en de bergstroomen door die massa opgestopt, vormden meiren, welke, hunne oevers verbrekende, weldra eene nieuwe oorzaak van vernieling werden.

Dit duurde eenige uren. Omstreeks middernacht keerden de verbolgen elementen tot rust, doch des anderen daags zetten ze tot den middag, met hernieuwde kracht het vernielingswerk voort. Intusschen hield de aschregen steeds aan en was op dien dag nog zoo sterk, dat de zonnestralen er niet door henen konden dringen en nagenoeg volslagene duisternis heerschte.

In den aanvang ging de uitbarsting vergezeld van eenen hevigen stormwind uit het zuidoosten, waardoor zich verklaren laat het, van eenen uit handen der zeeroovers ontsnapten Sangirees, ontvangen berigt, dat asch en steenen tot op het eiland Mangindano gevallen zijn. Later blies de wind uit het noorden.

Naauwelijks van den schrik eenigzins bekomen, werden de bewoners van het bewust gedeelte van Sangir op den 17den Maart andermaal verontrust door eene uitbarsting, welke aan de zijde van Taboekan vele aanplantingen en eene groote menigte boomen vernielde.

Sedert verkeert de vulkaan in rust en bespeurt men van deszelfs werking nog slechts de allerwege uit spleten en kloven opstijgende damp. De lavastroomen zijn op de hellingen nog zoo weinig afgekoeld, dat men zich nog niet op grooten afstand van het strand durft te wagen. Volgens getuigenis der inlanders zouden de toppen van den berg niet merkbaar veranderd zijn.

De hoofdnegorij Taroena had slechts te lijden van de asch en de steenen, welke de huizen beschadigden en de bewoners ligte kneuzingen toebragten. — Overigens bleef dezelve ongedeerd, doordien de zuidwaarts afvloeijende lavastroom, tegenstand vindende bij de heuvelenrei, aan welker zuidzijde in de baai van Taroena de kampong ligt, van daar in eene westwaartsche rigting zich in zee uitstortte.

Tusschen Taroena en het landschap Kandhar, vormt de voet van den Awoe een zacht hellend terrein, van groote uitgestrektheid, en vroeger op het lagere gedeelte overdekt met een bosch van klapper-, pisang- en koffoboomen, alsmede met aanplantingen van rijst, miloe, patatas en andere gewassen, terwijl de meer steile hellingen een schier ondoordringbaar woud van velerlei schoone houtsoorten aan het oog vertoonden. Eene vrij talrijke bevolking in tuinhuizen verspreid, in kleine gehuchten langs het strand gezeten, of gevestigd in de groote negorij Kolongan, bewoonde deze bevallige en welvarende streek, welke thans in eene woestenij herschapen is. Zeven breede lavastroomen zijn er over heen gevloeid, en hebben bosschen, aanplantingen en woningen doen verdwijnen. Het geheele landschap is met asch en steen en lava overdekt; diepe scheuren en kloven en duizende omvergeworpene en verschroeide boomen, getuigen van de ontzaggelijke kracht, waarmede de vernielende stoffen zijn verspreid; terwijl de verzengde boomen, welke op sommige plekken staan bleven, met hunne nederhangende takken en bladeren, zich als treurwilgen op dit uitgestrekte graf verheffen.

De negorij Kolongan, waar langs eene breede lavastroom zich den weg naar zee baande, en welke met asch en steenen overdekt werd, is geheel verwoest. Slechts enkele half verbrande palen geven blijk van haar vroeger bestaan.

Tusschen Kolongan en Kandhar is een groot gedeelte van de kust afgebroken en in zee gestort. De berg liep hier voorheen zacht glooijend onder den waterspiegel weg. Men ziet daar thans eenen regtstandigen rotswand van een paar honderd voeten hoog.

De hoofdnegorij Kandhar, van den voet des vulkaans gescheiden door een laag voorgebergte, had aan deze omstandigheid haar behoud te danken. De lavastroom stuitte tegen dat gebergte en vloeide aan weerskanten heen. Even als te Taroena, had men te Kandhar van asch en steenen te lijden en bovendien van het heete water, hetwelk van alle zijden afstroomde. Gelukkig echter zij, die zich tijdens de uitbarsting in de negorij bevonden. Want ook hier was een groot gedeelte der bevolking gevestigd in de op dat gebergte verspreide tuinhuizen, werwaarts weinige dagen te voren, uit vrees voor de zeeroovers, de meeste goederen van waarde in veiligheid gebragt waren. Die huizen en de aanplantingen werden een prooi der lava.

Aan gene zijde van Kandhar, op de uiterste noordpunt des eilands, is het tooneel van verwoesting, zoo mogelijk nog afgrijselijker dan aan den kant van Taroena.

Waar het oog hier vroeger met welgevallen rustte op met allerlei gewassen beplante velden, op bekoorlijke en eindelooze klapperbosschen, ontwaart men nu niets dan lava, steen en asch. Vooral op deze hoogte schijnt het vloeijend vuur met ontzettende kracht en in verbazende massa uit den berg gestroomd te zijn. Niet alleen heeft die vreeselijke stroom het geheele landschap met al wat er op stond, als het ware bedolven; maar, na die vernieling over eene uitgestrektheid van verscheidene mijlen aangerigt te hebben, was hij, tot het strand doorgedrongen, nog magtig genoeg, om twee lange tandjongs (kapen) in zee te vormen, op plaatsen, waar de diepte vele vademen bedroeg.

De groote negorij Tariang benevens de gehuchten Pembalarain, Labakassin, Paloen en Hilang zijn door het vuur totaal vernield. De negorijen Sawan en Naha hebben ten gevolge der gesteldheid van het terrein weinig geleden. Laatstgenoemde negorij is de grens der verwoesting, aan den kant van Taboekan, welke hoofdnegorij weinig of niet gedeerd werd.

Het aantal omgekomene menschen is aanzienlijk.

In het land Taroena beloopt dit 722 mannen, vrouwen en kinderen; in Kandhar 45 mannen, vrouwen en kinderen; in Taboekan 2039 mannen, vrouwen en kinderen, te zamen 2806 mannen, vrouwen en kinderen.

In welke verhouding het verlies van mannen, vrouwen en kinderen is geweest en tot welke negorijen de omgekomenen behoorden, heb ik niet kunnen te weten krijgen. De hoofden verklaarden, en schijnbaar met opregtheid, dat zij alleenlijk het gezamenlijk bedrag der vermisten konden opgeven.

Het grootste gedeelte der omgekomenen bevond zich in de tuinen. Zij vlugtten in allerijl, doch werden door den snellen vuurstroom ingehaald en verslonden. Anderen meenden zich in de boomen te redden, maar werden met dezen medegesleept of stikten door de verschroeijende hitte. Te Kolongan en Tariang waren de huizen gevuld met menschen, wien het ontvlugten door de van alle zijden afvloeijende lava en door den heeten watervloed belet werd, en die alzoo onder de gloeijende asch en onder de instortende woningen bezweken. Velen, die het strand hadden kunnen bereiken en zich daar in veiligheid waanden, werden een prooi der woedende golven, verscheidenen verloren het leven, door angst en vertwijfeling als versteend en bewusteloos.

Volgens verklaring der hoofden was het aantal zieken niet grooter dan gewoonlijk en bepaalde zich de ziekte tot gewone koortsen. — Zij getuigden dat geene zwaar gewonden in de negorijen aanwezig waren en bedankten voor geneeskundige hulp ten behoeve van degenen, die kneuzingen of ligte wonden kregen, en waarvan de meesten reeds hersteld waren.

De toegebragte directe en indirecte schade is niet te schatten. Uit de vernielde negorijen en afzonderlijke huizen is schier niets kunnen gered worden.

De vlugtelingen die aan den dood ontsnapten, hadden den tijd niet om van hunne haven en goed iets te bergen. De klapper-, koffo-, pisang- en sagabosschen, welke eene voorname bron van bestaan waren, zijn verdwenen, alsmede het grootste gedeelte der aanplantingen van de onderscheidene gewassen, met welker voortbrengselen de Sangirezen zich voeden, zoo als rijst, miloe, pisang, patata's, etc.

De geredde bewoners van de verwoeste streek zijn dan ook meestal elders heengetogen, om in hun onderhoud te voorzien, en ofschoon langzamerhand wederkeerende, zijn toch van *Taroena* nog ruim duizend onderdanen in de naburige landschappen *Mangan…* en *Siauw* en op de nabij gelene eilanden verspreid. De gevlugte onderdanen van *Taboekan* zijn in de … en kleinere negorijen van dat land verdeeld.

De radja van *Taroena* riep mijne tusschenkomst in om zijne verspreide onderdanen tot terugkeer en de hoofden der naburige landen tot uitlevering te bewegen. — Ik heb hem die hulp toegezegd en daaraan reeds onverwijld gevolg gegeven, met aanbeveling evenwel aan den radja, om vooreerst in de tijdelijke behuizing te berusten, ten einde de vlugtelingen in gelegenheid te stellen zich onderhoud te verschaffen, tot dat zij weder in staat zullen zijn zich in het Taroenasche te vestigen en den grond aldaar te bebouwen. Dat het verlies van zoovele aanplantingen, … na het zich verspreiden van de geredden, de voorziening in voedingsmiddelen voor het tegenwoordige … bezwarend en voor de toekomst zeer zorgelijk doet zijn, zal Uwe Excellentie ligtelijk bevroeden.

Ten aanzien der Taboekanners, ofschoon ook de… veel geleden hebben, bestaat dit bezwaar in eenig… mindere mate, omdat daar een groote voorraad sa… boomen is welke, in afwachting van nadere aanplantingen, met hetgeen de aanstaande oogst van an… gewassen belooft, in de voeding genoegzaam kun… voorzien.

Kandhar is in dit opzigt minder goed bedeeld; do… de bevolking aldaar is weinig talrijk en zal met h… geen de gespaarde aanplantingen opleveren en wat … het Taboekansche en van de nabijliggende eilanden k… verkregen worden, zich kunnen behelpen.

Taroena, waar de voor cultuur geschikte grond in verhouding tot het cijfer der bevolking beperkt zij… en welk landschap, in bebouwde velden, betrekkelij… het grootste verlies leed, terwijl hetzelve aan sagobo…schen minder rijk is, schijnt aan voedsel het mees… gebrek te hebben en zou daarin gewis bezwaarlijk voo…zien, indien niet een gedeelte der bevolking elde… heengetrokken was. Hoewel het billijk is, dat die ui…gewekenen nader naar hun land terugkeeren, heb … dierhalven daarop voor alsnog niet te sterk willen aa…dringen.

Sedert de eerste uitbarsting zijn nu twee maand… verloopen. — De grootste nood, welke in de eers… dagen na de treurige gebeurtenis heerschte, is gew…ken. — En ofschoon dan ook de tegenwoordige toesta… der betrokkene bevolking in vele opzigten bedroeven… zij, mag ik Uwe Excellentie, geloof ik, toch de verze…kering geven, dat dezelve niet onrustbarend is.

Dit neemt echter niet weg, dat, kunnen ook al ni… alle materiele verliezen vergoed worden, toch tot ver…lichting en tegemoetkoming veel kan worden bijgedra…gen.

Te Sangir zijnde, heb ik de radja's en hoofden na…drukkelijk vermaand, om met alle kracht nieuwe aan…plantingen van voedingsmiddelen aan te leggen, en o… de bevolking aan te sporen, door meerderen ijver e… werkzaamheid, den druk der ondervondene tegenspo…den te verligten en het geleden verlies te herstellen.

Tevens heb ik hun aanbevolen, om degenen, die m… moeite in hun onderhoud kunnen voorzien, naar Me…nado te doen gaan, ten einde aldaar, hetzij bij 's gouvernements werken, hetzij bij particulieren, tijdelij… een bestaan te kunnen vinden.

(*Jav. Cour.*)

Soerakarta. Den 22sten Mei werd examen gehouden in het alhier gevestigde ***Instituut voor de Vorming van Javaansche Onderwijzers***, onder de leiding van *Dr. Palmer van den Broek.*

Deze hoogst belangrijke inrigting bestaat thans sedert 4 jaren; een jaar na de stichting werd zij ook dienstbaar gemaakt voor onderwijs van Javaansche kinderen, die nu als externen dagelijks ter school gaan van 's morgens 7 tot 10 uur.

Onder de nuttige uitbreiding, die in de laatste maanden aan het instituut is gegeven, behoort speciaal vermeld te worden het toevoegen van een onderwijzer in de teekenkunst.

Te 9 ure in den morgen waren in het schoolgebouw tezamen gekomen, de Resident en eenigen van Solo's ingezetenen, verscheidene Javaansche Prinsen en Grooten, waaronder voornamelijk werden opgemerkt die van het huis van den Pangeran *Adipati Prang Wedono.*

Alvorens over te gaan tot het afleggen der proeven van verkregen bekwaamheden, zongen eenigen der scholieren Javaansche liederen op Hollandsche en Javaansche wijzen, waarin zij door den hulp-onderwijzer *C. F. Winter Jr.* in vrije oogenblikken worden onderrigt; vervolgens werden de teekeningen bezigtigd, hoofdzakelijk bestaande in kopstudiën; eenigen daarvan kenmerkten zeer goeden aanleg. De heer *Lavalette*, die eerst sedert 3 maanden in dit vak onderwijst, zal zich ongetwijfeld sterk aangemoedigd vinden, door de belangrijke vorderingen in zoo korten tijd gemaakt.

Toen werd overgegaan tot het lezen van Javaansch en van Maleisch met Hollandsch karakter. De proeven in de beginselen der cijferkunst waren zeer voldoende. In de aardrijkskunde, die voornamelijk met betrekking tot den O.-Ind. Archipel en Azië wordt onderwezen, waren de leerlingen tamelijk bedreven. Velen hunner hebben ook vrij goede kaarten geteekend en zijn op weg, om genoegzaam begrip te krijgen van geographische afmetingen.

Proeven van schrijfkunst, lieten, voor zoo ver fraaiheid van het Hollandsch schrift betreft, nog iets te wenschen over, doch het was duidelijk een bewijs dat de schrijvers het schrift verstaan.

De leerlingen worden ook onderwezen in de landmeetkunde.

Na dat het examen was afgeloopen, werden prijzen uitgedeeld, waarbij voornamelijk werd gelet op het min of meer trouw bezoeken der school. Over het algemeen zijn de leerlingen vlijtig en gehoorzaam, zoodat, behalve buitengewonen aanleg, de eenige oorzaak tot ongelijkheid in gemaakte vorderingen is toe te schrijven aan het ongelijkmatig schoolbezoek. Het is te betreuren, dat sommige kinderen door hunne ouders van de school worden terug gehouden, bij gelegenheid van Javaansche feesten, die de adat zoo menigvuldig medebrengt. Het ware te wenschen, dat deze absentiën

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag 11 Junij 1856, No. 47.

zich vereenigden in de vacantie van eene maand, die ieder jaar plaats heeft, want het is onbetwistbaar waar, dat die herhaalde stoornis in het onderwijs niet dan nadeelig op de studiën kan werken.

Er zijn echter loffelijke uitzonderingen op het bovenvermelde verzaken der school, hetgeen op het examen duidelijk in het oog viel, ook vooral door de meerdere vrijmoedigheid, die de trouwe schoolgangers bezaten.

Treffend was overigens de aanblik dezer Javaansche jeugd, die daar door de zorg van het Gouvernement den zegen van onderwijs geniet.

Sedert het bestaan dezer inrigting, hebben reeds zes kweekelingen het instituut verlaten en zijn die thans als onderwijzers werkzaam in de Residentiën Cheribon, Pekalongan, Japara, Passaroean, Kadoe en Bagelen. Twee anderen zijn gereed, om als onderwijzers op te treden en nog 14 kweekelingen zetten hunne studiën voort. Het getal der externen bedraagt 24.

De bij deze gelegenheid uitgereikte prijzen waren allezins doelmatig gekozen, bestaande in Javaansche leesboeken, kaarten van Java en teekenbundels.

De dag werd voorts feestelijk besloten, door de vertooning van de geliefkoosde nationale waijang, die in het schoolgebouw velen der leerlingen lang bijeen hield.

(*Sam. Cour.*)

— Wij hebben met verbazing gelezen in den *Java Bode*, dat men te Batavia een aantal nieuwsgierige Gala-gangers, zelfs leden van de Schouwburg-Directie, heeft afgewezen en teruggezonden, ook met geweld van wapenen en krijgsvolk, niet omdat zij *zonder geld* driest wilden binnen dringen of de orde verstoren, maar omdat zij niet gekleed waren *volgens tenue*, door de tooneelspelers vastgesteld, namelijk in *zwarte* broeken en *witte* dassen.

Het komt ons voor, dat deze nieuwe orde van zaken in betrekking staat met eene scheepslading *witte* doeken en *zwart* laken, voorzeker pas gearriveerd bij eenige der vroegere tooneelspelers, thans in sedentaire betrekkingen.

Wij wenschten alhier wel verschoond te blijven van zulke nieuwe wetten en wetgevers, wetgevers die, bij gebrek aan inkomsten tot voldoend royaal onderhoud, gewoonlijk ten laste komen der gemeente; wij mogen hopen, dat de verlichting niet zóódanig te Soerabaya op dusdanige wijze doordringe, want op Java komt zij uit het westen.

Zou men ook de militairen, of ook wel Chinezen of Javanen hebben afgewezen? Deze toch dragen de door de tooneelspelers geïmproviseerde gala tenue niet; of is hieromtrent bij hen, *uit edelmoedigheid*, dispensatie verleend?

Deze gala-wet voor de comedie, uitgevonden door bezoldigde tooneelspelers, doet ons denken aan het reglement van pracht en praal van 30 December 1754, uitgevaardigd door den Gouverneur-Generaal Jacob Mossel en waarop wij onze lezers in volgende nommers zullen vergasten. (Voor af echter willen wij mededeelen, dat onze bron daartoe is *openbaar*, in 1789, gedrukt bij Abraham van Paddenburg te Utrecht.)

— Wij vinden in den *Java-Bode* een droevig ongeval aangekondigd, namelijk het verlies van het geheugen van een oud gast, die niet meer kan piekiren wat *gala-tenue* te *Batavia*, bij de *tooneelspelers* beduidt. Uit consideratie van de ingeroepene menschlievendheid tot wederopsporing van dat verloren geheugen, wijzen wij op art. XXXV van 't Reglement van pracht en praal, No. 7754, dat luidt: »dat mindere dienaren dan effectieve opperkooplieden, *geene* rokken, of camizolen mogten dragen — namelijk van fluweel of zijde, — sub poene van 300 tot 500 Rijksdaalders boete.” Hier wordt van geene *witte* broeken gesproken, en nergens worden de *halzen* aangeroerd.

(*Oost-Post.*)

NEDERLAND.

Deventer, 7 Maart. Na afloop der serenade aan den heer W. van Essen, waarover vroeger is berigt, is genoemde heer in den schouwburg uitgenoodigd, alwaar Maandag, 4 dezer, juist eene voorstelling werd gegeven, en aldaar verschenen, is hij door mej. Huijzers-Roseveld in een toepasselijk gedicht toegesproken, waarna het publiek, onder het aangeheven *Wien Neêrlands bloed*, sprekende bewijzen van toejuiching heeft gegeven. Nog verneemt men, dat de heer van Essen in de groote societeit alhier voorgesteld is als eere-lid, terwijl het dep. Deventer der maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, in zijn laatste vergadering, besloten heeft aan het hoofdbestuur te verzoeken, om zoo mogelijk aan W. van Essen eene belooning of onderscheiding toe te kennen, overeenkomstig zijn gehouden gedrag.

Alkmaar, 14 Maart. Dezen morgen omstreeks 10½ ure geraakte het nieuwe rieten dak eener boerenwoning onder de gemeente Boekel in brand, welke door den hevigen wind zoo spoedig zich verbreidde, dat in ruim vijf minuten de geheele woning was afgebrand. De man, buiten zijnde, heeft zich, om zijne vrouw te redden, nog in het brandende gebouw gewaagd en is met haar daarin omgekomen. Van de vijfentwintig koeijen is slechts eene gered geworden.

— Als eene groote bijzonderheid deelen wij mede, dat voor een paar dagen te Gorredijk eene koe vier levende kalveren, een van het mannelijk en drie van het vrouwelijk geslacht heeft ter wereld gebragt, terwijl, volgens de laatste berigten, allen nog in leven waren.

— Als eene andere bijzonderheid kunnen wij melden, dat bij Noordwolde een landbouwer zijn dertiende kind heeft ten doop gehouden, zijnde twaalf kinderen nog in leven. De moeder van deze kinderen is nog slechts 36 jaren oud en reeds grootmoeder.

Gorinchem, 14 Maart. Gisteren morgen zijn met de stoomboot *Merwede* vertrokken ongeveer 106 inwoners van Noordeloos en Hoog-Blokland, behoorende tot de christelijke afgescheidene gemeente, vergezeld van een leeraar, om verder hunne reis naar Noord-Amerika te vervolgen. Indien de berigten der thans vertrokkenen gunstig zijn, zijn nog een aantal inwoners dier gemeente voornemens hunne geloofsgenooten in dat nieuwe wereld deel te volgen.

De *Times* deelt mede, dat het Nederlandsche oorlogsfregat *de Ruyter*, comm. Stavenisse de Brauw, den 8 Febr. van Alexandrië op Malta is aangekomen, om verder naar Genua te vertrekken. Het vertrek van dien bodem is echter vertraagd, doordien de commandant, terwijl hij bezig was zich in den avond van den 10 te kleeden voor een bal, waarheen hij zich zou begeven, door een aanval van beroerte getroffen werd, ten gevolge waarvan hij in bedenkelijken toestand verkeert.

ENGELAND.

Lord Palmerston heeft onlangs eene deputatie van het Londensche en Manchestersche vrede-congres in gehoore ontvangen, het verzoek doende, dat in het tractaat van Parijs eene clausule mogt worden opgenomen, de mogendheden verpligtende, om voortaan al hunne geschillen aan de beslissing van scheidsmannen te onderwerpen. De edele lord antwoordde hierop, dat het gouvernement aan dat denkbeeld alle behoorlijke aandacht zou schenken, doch dat hij er niet voor kon instaan, dat het door de plenipotentiarissen bij het congres zou worden aangenomen.

— Men verzekert dat lord Clarendon, op het congres te Parijs, zich zeer hoofdig toont over de kwestie der oorlogskosten en dat er, in de laatste zitting, daarover tusschen hem en graaf Orloff eene hevige woordenwisseling heeft plaats gehad. Eerst genoemde herinnerde den laatste, dat tijdens het tractaat van Adrianopel, Turkije eene zware oorlogsbelasting was opgelegd en hij, graaf Orloff, daarop het sterkste had aangedrongen. De Pruissische gemagtigde heeft daarop, in naam der Russische regering, ten einde alle personaliteit ter zijde te schuiven, geantwoord en de woorden van lord Clarendon bestreden. Waarschijnlijk zal Rusland ten dezen opzigte niet toenaderen.

— Onlangs is het stoffelijk overschot van den zonderlingsten man, die ooit bestaan heeft, van een man, die zich in de beste gezondheid te bed had gelegd en daarin 49 jaren is gebleven, ter aarde besteld. Hij heette William Sharp, woonde op eene plaats genaamd Worlds, in de provincie Keighley, was de zoon eens landbouwers en had gedurende zijn gansche leven nooit eenige neiging tot werken aan den dag gelegd.

Op 30jarigen ouderdom begaf hij zich te bed en verliet dat niet meer voor zijn dood. De ware reden van die buitengewone handelwijze is niet regt bekend, doch eene huwelijks teleurstelling schijnt de voornaamste oorzaak geweest te zijn. Op den dag, dat hij zoude trouwen, wachtte hij te vergeefs in de kerk; zijne bruid kwam niet, daar haar vader met de meeste hoofdigheid zijne toestemming tot dit huwelijk weigerde. Dit geval en misschien nog anderen deden zijne reeds zeer beperkte geestvermogens geweldig aan. Hij sloot zich in eene kamer van slechts 9 voeten vierkant op en bleef er zijn gansche leven te bed. Bij zijn overlijden was zijn venster in geen 38 jaren open geweest.

Gedurende dat lang tijdsverloop was hij nooit ernstig ziek en, hoezeer den ouderdom van 79 jaren bereikt hebbende, vervielen zijne krachten niet. Van alle kanten vloeiden de nieuwsgierigen toe, om dezen buitengewonen zonderling te zien, doch wanneer er een vreemde binnentrad, verborg hij dadelijk het hoofd onder de dekens. Ongeveer eene week voor zijn dood, begon hij te verzwakken, maar eerst den dag te voren, achtte men zijn toestand zorgvol en begon men het naderen van zijn einde in te zien.

London, 18 Maart. De wijze, waarop de engelsche dagbladpers hare vreugde aan den dag legt over de geboorte van Napoleons zoon kan niet zeer behagelijk zijn te Parijs. Op het oogenblik, dat men aldaar de vestiging eener dynastie in die geboorte ziet, geeft men zich te Londen alle moeite, om te bewijzen dat genoemde omstandigheid verre is van eenigen waarborg op te leveren voor de duurzaamheid eener napoleontische regering.

De *Daily News* maakt de opmerking, dat in eenzelfden *Moniteur*, waarin de geboorte van den jongen Napoleon aangekondigd wordt, tevens een bevel verschijnt tot vernietiging van alle munten, die geslagen zijn met het zinnebeeld der vrijheid.

— De regering der noord-amerikaansche Unie zou, naar men verneemt, Frankrijks tusschenkomst in het geschil tusschen de Vereenigde Staten en Groot-Brittannië van de hand wijzen, en die van Alexander von Humboldt inroepen. Niet onwaarschijnlijk echter zal deze hoogbejaarde geleerde voor deze uitnoodiging bedanken.

— Volgens de correspondentie van Sebastopol, wenschten de geallieërden van den wapenstilstand gebruik te maken, om geschut, ankers enz. van het zuiderdeel te verschepen, doch de Russen lieten dit niet toe, op grond dat het zeestrand niet in het bezit der geallieërden was. Deze moesten de billijkheid der tegenwerping, waaraan zij zich onderwierpen, erkennen, terwijl tevens een nieuw bewijs geleverd werd hoezeer het gewigt der bemagtiging van Sebastopol vergroot geworden is; »want,” zegt de correspondentie van den *Times*, »geen jol kan van wal steken zonder gevaar te loopen in den grond geboord te worden.”

FRANKRIJK.

Reeds is berigt, dat de bisschop van Lucon, die in conflict lag met de regering, dat nog al ernstig dreigde te worden, na lang weigeren eindelijk op aanmaning van den paus zijn ontslag heeft genomen. De omstandigheid, die tot het gebeurde aanleiding heeft gegeven, is deze; de bisschop (cardinaal Bonald) heeft, naar men zegt, een document gesteld, waarin hij aantoont dat de fransche regering, onder den schijn genoodzaakt te zijn zich te ontdoen van de geestelijken, die haar niet behagen, ten doel heeft van de bisschoppen ware afzetbare ambtenaren te maken. Had de bisschop van Lucon iets gedaan, waardoor hij de ontevredenheid der regering verdiende, dan behoorde men de zaak te onderzoeken, maar niet hem dwingen zijn ontslag te geven om feiten van uitsluitend politieken aard. De memorie van cardinaal de Bonald, door verscheidene andere bisschoppen geteekend, was in duplo aan den paus en aan den keizer gezonden.

Parijs, 6 Maart. Keizerin Eugenie verzamelt met heiligen eerbied al de voorwerpen, die aan de ongelukkige koningin Maria Antoinette hebben toebehoord. Zij is reeds in het bezit van het getijboek, waarvan de gemalin van Lodewijk XVI zich, gedurende hare gevangenschap in den tempel, bediende, en van de schawl en de zwarte kanten, die zij droeg, toen zij voor de Conventie te regt stond.

Parijs, 8 Maart. Naar men verzekert, wordt van hier berigt, dat jl. Donderdag alle aldaar aanwezige russische dames bij graaf Orloff en baron Brunnow werden ontboden, om onderhouden te worden over de onjuiste berigten, die zij naar Petersburg zenden. Deze dames hadden namelijk gemeld, dat keizer Napoleon besloten is, »de overdreven eischen van Engeland niet te ondersteunen.” Zij wisten dit voornamelijk van prinses Mathilde en prins Jerôme, in wier salons veel sympathie voor Rusland heerscht, en een deemoediging van Engeland, met herinnering aan vroegere gebeurtenissen, niet ongaarne gezien wordt; echter is gebleken, dat de keizer, of liever zijne vertegenwoordigers op het congres, Engeland in alles ondersteunen, en even zulke »overdrevene” eischen stellen als de engelsche regering. (??) Te Petersburg is men natuurlijk zeer vertoornd, en de hh. Brunnow en Orloff hebben in last bekomen, aan de inlichtingen dier dames geen geloof meer te schenken. (*Wij laten dit berigt geheel voor rekening van de bron, waaruit het is ontleend.*)

Parijs, 11 Maart. De toestand van prins Jerôme wordt steeds gevaarlijker. Men verwacht spoedig den dood van den eenig overgebleven broeder van Napoleon I. De lijder heeft zijn verlangen kenbaar gemaakt, dat, na zijn overlijden, zijn stoffelijk overschot moge worden begraven naast dat zijns broeders, in den grafkelder der kapel van het hôtel der Invalieden.

— Te Marseille zijn eergisteren per *Carmel* levantsche tijdingen aangebragt. Deze paketboot had den 6 Maart Constantinopel verlaten. De vertoogen van den handelstand hebben ten gevolge gehad, dat de Divan van de uitgifte van 100 millioen piasters aan papieren geld (*kaimés*) heeft afgezien. Rustem pacha, gouverneur van Adrianopel, is, ter zake der door hem bedreven knevelarijen en van zijn slecht bestuur, tot een jaar gevangenisstraf en tot teruggave van aanzienlijke geldsommen veroordeeld, welke straf naar men zegt door den sultan in ballingschap is veranderd. De dezer dagen overleden schoonbroeder des sultans, Halil pacha, heeft een zeer groot vermogen nagelaten, dat aan de schatkist is vervallen. De gezondheidstoestand laat te Constantinopel nog veel te wenschen over. Generaal Vivian ligt ziek en is door Generaal Mitchell vervangen. Aan verscheidene officieren van het Fransche en Engelsche leger in de Krim is, op hunne aanvrage, verlof gegeven, gedurende het Paaschfeest Jeruzalem te bezoeken. De wapenstilstand heeft den speculatie-geest opgewekt van sommige handelaren te Kamiesch, die aanzoek hebben gedaan op onzijdig terrein kermissen te mogen houden. Volgens het *Journal de Constantinople*, heeft de Tartaarsche bevolking in de Krim, de geallieërden willende volgen, hunne bescherming ingeroepen. De Russische troepen in Bessarabië worden versterkt.

DUITSCHLAND.

Indien men geloof kan hechten aan de Pruissische tijdingen, zouden de in Rusland gehouden wordende, beraadslagingen omtrent de ontworpene nieuwe organisatie van het koninkrijk Polen, een goed einde erlangen en schijnt het nationaal gevoel der Polen in het groothertogdom Posen daarin nieuw voedsel te vinden. Het Pruissische Gouvernement heeft zich dan ook regtstreeks tot het Russische gewend, om het inlichting omtrent deszelfs plannen te vragen, ten einde daar naar zijne maatregelen in het genoemd Groothertogdom te kunnen nemen.

— Men leest in de *Silezische Courant*:

Breslau, 4 Maart. Reeds sedert lang is het bekend, dat een zeker aantal adelijken van Silezie een adres aan Keizer *Alexander II* gerigt hebben, waarin zij hun eerbied voor dien Souverein en hunne erkentelijkheid voor de door hem aan den dag gelegde vredelievende gevoelens betuigen. Dit adres werd door Graaf Burghanzen aan den baron Budberg gezonden, met verzoek het den keizer te willen doen toekomen.

De baron antwoordde den graaf, dat hij aan zijn verlangen voldaan en Z. M. het adres met genoegen gelezen had, hetwelk bleek uit den brief bij dit antwoord gevoegd. Die brief, waarvan alle onderteekenaars van het adres afschriften, voorzien van het *Fac Similé* der handteekening van Alexander II, hebben ontvangen, was van den volgenden inhoud:

»Ik dank U, Mijne heeren, voor de gevoelens en wenschen, die gij in uw adres, zoo wel in uw eigen naam als in dien van alle Pruissen, wien de Christelijke en vredelievende geest huns konings lief en heilig is, uitdrukt. Ook ik verlang het herstel van een duurzamen vrede en ik koester de hoop, dat de goede God de gebeden, die wij, — ik en allen, welke mijne gevoelens deelen, — tot Hem opzenden, zal verhooren.

Ontvang allen, Mijne heeren! wier eervolle namen ik met waar genoegen aan den voet van dat adres lees, de verzekering mijner hoogachting,

St. Petersburg, 4 Februarij 1856. ALEXANDER.”

— Men verzekert dat een der meest beroemde Israëliten in Duitschland, Dr. Philipson, Opperrabbijn der synagoge te Maagdenburg, zich tot den keizer der Franschen gewend heeft, met het verzoek om de Joden in Turkye te doen deelen in al de concessiën, bereids den Christenen in dat rijk toegekend of nog voor hen te verwerven.

SPANJE.

Madrid, 2 Maart. De heer X. (de graaf van Villariego), die door de straatroovers was opgeligt, ten einde van hem een groot losgeld te verkrijgen, is in den schoot zijns huisgezins teruggekeerd, nadat zijne betrekkingen den roovers 600 onsen goud (50,000 fr.) hadden doen toekomen, behalve de 10,000 spaansche matten, welke de commandant der burgerwacht verhinderd had door de laten gaan.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
Junij	6	Fransch	Marie Louise	A. Duzal	Marseille	17 Junij	Singapore.
»	—	Engelsch	Corolina Agnies	J. Jerperson	Hongkong	26 April	Londen.
»	—	»	Alexander	W. Tayor	Nieuw Zeeland	1 Mei	Singapore.
»	7	Nederlandsch	Harriet	Anjo	Cocos Eil.	25 »	Batavia.
»	—	Engelsch	Anna Longtoo	Wiats	»	— »	Hongkong.
»	6	Amerikaansch	Sarwan.	John Barry	New-Port	9 Maart	»
»	—	Fransch	Agustin	V. Jullobert	Singapore	11 Mei	Mauritius.
»	—	Engelsch	Pilgrim	D. Grend	Londen	14 Jan.	Singapore.
»	7	»	Jamora	S Boidel	»	29 Feb.	Shanghay.
»	9	Nederlandsch	Electra	Wegman	Batavia	7 Jan.	Rotterdam.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Junij	7	Nederl. Indisch	stoomš.	Koningin der Nederlanden	J. Prins	Soerabaya	4 Juny	Maclaine, Watson en co.
»	8	Nederlandsch	bark	Dirk Arnold	Wittebol	Amsterdam	17 Febr.	Paine, Stricker en co.
»	—	Nederl. Indisch	schoen.	Harriet	Ango	Cocos Eiland	28 Mei	Adam en co.
»	—	Nederlandsch	bark	Koophandel	H. de Boer.	Soerabaya	1 Juny	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Gerardus Jacobus	Buys	Rotterdam		G. Suermondt en co.
»	9	Nederl. Indisch	stoomš.	Banda	C. C. L. Neyts.	»	5 Juny	Cores de Vries,
»	—	Nederlandsch	bark	Bommelerwaard	Loos	Liverpool	21 Dec.	G. Suermondt en co.
»	10	»	»	Oostergoe	Klaus	Amsterdam		Tiedeman en van der Burg.
»	—	»	schip	Nieuw Holland	Tok	»		B. Kopersmit en co.
»	—	»	bark	Tartar		Cheribon		Gezagvoerder.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Junij	8	Nederlandsch	bark	Jean	A. Van der Tak	Soerabaya.
»	—	»	»	Waalstroom	P. W. B. Mellink	Nederland via Soerabaya.
»	—	Engelsch	schip	Whampoa	E. Geale	Singapore.
»	—	Hamburg	bark	George Heimrich	J. Letzen	Hamburg.
»	9	Nederlandsch	»	Cornelia	Schagen van Leeuwen	Samarang en Soerabaya.
»	10	»	»	Maarten van Rossem	Ryken	Samarang.
»	—	Amerikaansch	schip	R. B. Forbes	Ballard	Singapore.
»	11	Nederl. Indisch	stoomš.	Koningin der Nederlanden	J. Prins	»
»	—	» »	bark	Noorfol	Sech Bagoei	Banka.
»	—	» »	»	Assad Dullah	Moch. Konang	Soerabaya en Poelo Laut.
»	—	» »	»	Jenoer	Said Moh. bin Alie	Soerabaya.
»	—	» »	»	Said Ma akoor	Alie	Soerabaya en Banjermass.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Resident van Son	Kramers	Japan.	B. Kopersmit en co.
»	schip	Broedertrouw *	Hordyk		»
»	bark	Welvaart	Mooy	Holland	Busing Schröder en co.
»	»	Johanna Catharina	Van der Gouwe		»
»	»	Dirk Arnold	Wittebol	Nederland	Paine, Stricker en co.
»	»	Sara Johanna *	L. ten Boekel.	Japan	Haager en Schuurman.
»	»	Gelderland *	Crap Hellingman.	Tjilatjap	»
»	»	Ardjoeno	Rapp	Soerabaya.	»
»	»	Cornelia. *	D. Lamers	Amsterdam	»
»	»	Kaap Hoorn.	J L. Dik	Tagal en Samarang	Landberg, Bezoet de Bie en co.
»	bark	Gerardus Jacobus	Buys		G. Suermondt en co.
»	»	Robertus Hendrikus	R. H. Mulder	Rotterdam	»
»	»	Maleyer	P. R, Bok	Samarang en Soerabaya	de Weerdt Ruyl en co.
Nederl. Indisch	schoen.	Harriet *	Ballara	Cocos Eilanden.	Adam en co.
» »	bark	Marianne Anthoinette *	Lebert	Samarang.	B. Kopersmit en co.
» »	»	Alnoer *	Sech Awal bin Said	Samarang.	B. J. Jacobs.
» »	»	Faid Alim *	Said Alhadie	Cheribon	»
» »	»	Kim Hengseng *	Lim Tjoe	Palembang	»
» »	»	Fathoor Rachman *	Said Alhadie		»
» »	»	Kalimantan	Mohamad Alie		D. N. Buys en co.
» »	»	Djaleha *	Hadjie Hassen	Samarang en Poelo Laut	»
» »	bark	Fulkus Nasar *	Sech bin Smeer	Soerabaya.	[illegible]
Zweedsch	»	Helena ?	[illegible]	Zweden	[illegible], Wilmans en co.
»	»	Alma en Olga *	Osnabruch		»
»	»	Montrose *	Kronhamn		Pitcairn, Syme en co.
Engelsch	bark	Bernicia *	J. Jarmin		Maclaine, Watson en co.
»	»	Eliza Thornton *	Maxwell		Martin, Dyce en co.
Bremer	schip	Minerva *	Wieting.		Busing. Schröder en co.
Fransch	bark	Joachim *	E. Delhomme	Bordeaux	G. Suermondt en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	30	N. I.	bark Djoedool Karim	Rasap	Sumanap.
Junij	2	»	bark Fathal Djoesoor	Sech Baoeseer	Batavia.
»	—	»	bark Bientang Timoor	Saik Machnoon	»
»	4	»	bark Naga Laut	Wentholt	»
»	—	»	brik Siebanjak	Hadjie Rasap.	Banjermass.
»	—	Ned.	Pieter Cornelis Zn. 't Hooft	N. Koens	Batavia.
»	—	»	schip Jupiter	van der Mey	Soerabaya.
»	5	N. I.	st. Koningin der Nederl.	J. Prins	»

Vertrokken Schepen van *Samarang*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	30	N. I.	stooms. Langan Lamongan	F. Deighton	Batavia.
»	31	»	bark Kaliemantan	Mohamat Alie.	»
»	—	»	bark Balgis	Said Asegaf	Singapore.
»	—	»	schoener Hap Eng	Tan Kie	Muntok.
Junij	3	»	kotter Eduard	Mackensie	Tagal.
»	5	»	bark Fathal Joesoor	Sech Baoeseer	Soerabaya.

In lading liggende Schepen te *Samarang*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Naga Laut	F. A. P. Wentholt		B. Kopersmit en co.
» »	»	Bientang Timor.	Said Machnoon		Gezagvoerder.
» »	»	Siebanjak Hadjie	Rasap	Pontianak	»
» »	brik	Fathal Hair	Sech Bahaloean	Cheribon en Singapore	»
Nederlandsch	bark	Banka	G. Schuit	China	»
»	»	President Verkouteren	C. F. Eylerts	Nederland	Dorrepaal en co.
»	schoen.	Valparaiso	E. J. Kok		»
»	schip	Pieter Cornelis Zn. 't Hooft.	N. Koens	Nederland via Soerabaya.	»
»	bark	Jupiter	van der Mey	Nederland	van den Broek en Veeckens.
Zweedsch	»	Thetis.	L. E. Pipping.	Zweden	»

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Mei	29	Ned.	bark Java Koerier	F. G. Reinits	Batavia
»	—	N. I.	« Maijmoon	Said Kasim	Tagal.
»	30	»	schoener Machmoed	Mohamat Malik	Banjermass.
»	—	Ned.	schip Claudius Civilis	J. F. D. Petersen.	Batavia.
»	—	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Pasaroean.
»	31	»	bark Hing Goan	Maas Taijeop	Balie Amp.
Junij	1	Ned.	schip Ternate	F. Carts	Batavia.
»	2	»	bark Cornelis Gips	de Haan	»
»	—	N. I.	stooms. Ambon	Hugenholtz	Macasser.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Mei	31	N. I.	stooms. Macasser	F. H. Schmidt.	Molukkos.
Junij	1	Ned.	bark Koophandel	H. de Boer	Nederland.
»	—	»	schip Jupiter	van der Meij	»
»	—	N. I.	schoener Carolina	Pa Jatie	Pasaroean.
»	—	»	kotter Little Tot	Katjoong	»
»	2	»	brik J. C. Ross	J. G. C. Ross.	Rembang.
»	3	Ned.	schip Claudius Civilis	J. F. D. Petersen.	Nederland.
»	—	N. I.	schoener Belle	Werio	Cheribon.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	Pasaroean.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Selim	Sech Rachman	Molukkos.	Sech Said Awal Baboe.
[illegible]gelsch	bark	Fatheol Rachman	Hadjie Moh Kasim	Balie	Gezagvoerder.
Oostenr.	schip	Splendido	R. Visen	Australie	Adam en co.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA
van den 7 tot en met den 9 Junij 1856.

Met het N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, kapt. *Prins* Gouverneur van Timor *Dolly*, de heeren *Kuipers*, *Mossembekker*, *de Roock*, *de Bossan*, *Petel*, *Newbolt*, *Bussl*, *Crossonnier*, *Meder*, *Kruymel*, van Soerabaya en Samarang.

Met het N. I. stooms. *Banda* kapt. *Neyts*, de heeren *Valentini* en *echtgenoot*. *D. S. Hoedt* en *familie*, *Andriese*, Mevrouw *van der Sluijs*, van Soerabaya en Samarang.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA
van den 9 tot en met den 11 Junij 1856.

Met het Ned. schip *Maarten van Rossem* kapt. *Rijken*, de heer *J. Rouffaer*, naar Samarang.

Met het Amer. schip *R. B. Forbes* kapt. *Ballard* de heer *A. Gregg*, naar Singapore.

Met het Ned. schip *Cornelia* kapt *Schagen van Leeuwen*, jufvrouw *A. van Wely*. *P. P. W. Keuchenius* en *echtgenoot*, naar Soerabaya.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden* kapt. *Prins F. H. J. Netscher*, *A. M. Bousquet*, *J. Richardson*, vijf achtergebleven matrozen van het schip *Caopus*, naar Singapore.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 28 tot en met den 30 Mei 1856.*

AANVOER.

Van Tjikarang per praauw sampang gez. div.

150 zakk. rijst. *v. d. Biesen en Zoon.*

Van Tjicao per praauw sampang gez. Kadjiug.

125 pic. rijst. *Kim San.*

Van Passilian per praauw sampang gez. Djeedjeeng.

1100 zakk. rijst. *Lie Tiang.*

Van Gedong Gedeé per praauw sampang gez. Troeno.

250 pic. rijst. *Adjiem.*

Van Pontang per praauw sampang gez. ....

300 pic. rijst. *Maclaine Watson en co.*

Van Bantam per praauw sampang gez. div.

150 pic. rijst. 20 do. dammer. *Boea Simoeij en Oeij Thoen.*

Van Cheribon per praauw sampang gez. div.

660 pic. rijst. 1 kt. chitzen. 1 do. slendangs. 8 dos. stoelen. *[illegible] Tjengjong.*

337 pic. rijst. *Heckler.*

Van Singapore en Riouw per ned. ind. schip *Hing Goan*, gez. Lim Yoehok.

$857^{32}/_{100}$ pic. gambier. *Tan Kanglioe.*
1100 ps. sp. matten. 50 vs. verf. 798 coll. aardewerken. *Gezagv.*

Van de Lampongs per praauw Schuit gez. Rois.

120 pic. zw. peper. *Gezagv.*

Van Bandjermassing per ned. ind. schip *Kalimantan*, gez. Mohamad Alie.

13,800 boss. rotting. 28/m. mal. matten. 1089 pic. rijst. *Gezagv.*

Van Indramaijoe per praauw sampang gez. Dep.

$451^{50}/_{100}$ pic. rijst. *Heckler.*

Van Djawana per praauw Maijeng gez. Pa Doelah.

4600 ps. duigen. *Tjie Tinggoan.*

Van Cheribon per praauw sampang gez. Sarban.

180 pic. rijst. *Koe Wisoa.*

Van Pamanoekan per praauw sampang gez. Jamoen.

270 pic. rijst. *Lim Djikiem.*

Van Palembang per ned. ind. schip *Kim Hengseng*, gez. Him Biauwpioe.

7575 ps. stroo-zakken. $43^{40}/_{100}$ pic. rotting. *Gezagv.*
$804^{75}/_{100}$ pic. rotting. 110 do. ongez. katoen. $61^{30}/_{100}$ do. was. *N. H. M.*
$9^{1}/_{2}$ pic. koffij. 500 ps. sp. matten. *Said Hassan Baramas.*
$26^{80}/_{100}$ pic. batoe-tahoe. *Ong Kungsioe.*

Van Soerabaya per ned. ind. schip *Menado*, gez. Monterd. agt. Kopersmit en co.

640,000 ℔ steenkolen. *Gouvernement.*

Van Padang en Bencoelen per ned. ind. stoomb. *Padang*, gez. Bosch. agt. Cores de Vries.

5 pic. was. 2 do. foelie. *Koeto.*
$14^{62}/_{100}$—$226^{1}/_{2}$ pic. koffij. $8^{70}/_{100}$—$4^{30}/_{100}$ do. was. 1 do. foelie. *Lim Hoa.*
$15^{90}/_{100}$ pic. notenmuscaat. $2^{10}/_{100}$ do. foelie. $3^{10}/_{100}$ do. was. 39 [illegible] gomelastiek. $7^{1}/_{2}$ gutta percha. 7 do. sum tabak. 160 do. [illegible] do. foelie. $1^{90}/_{100}$ do. tabak. $31/_{100}$ do. oliphanstanden. *Oeij Soeseng.*
36 pic. klapper-olie. *Lie Tjoeliong.*
11 pic. tabak. 4 do. notenmuscaat. *Oeij Soeijseng.*
5 pic. notenmuscaat. 27 do. dammer. *Abdul Kaoem.*
$31^{90}/_{100}$ pic. notenmuscaat. $2^{40}/_{100}$ do. foelie. *Order.*
$145^{67}/_{100}$ pic. rotting. *Kopersmit en co.*
30 thails stofgoud. *Said Osmar Hindesan.*
33 thails stofgoud. *Said aloewie Segaf.*
2 kn. tjelees. 609 ps. koehuiden. 269 do. buffelhuiden. *Bahre en Kinder.*

Van Samarang per ned. ind. stoomb. *Langan Lamongan*, gez. Deighton. agt. Maclaine Watson en co.

1 kt. kleederen. 3 pak. 4 trommels. 1 kist. 1 carpet 1 krandjangs. 2 trommels. 2 krandjangs. 1 krandj. tuigen.

Van lebees per ned. ind. schip *Noorfol*, gez. Sech Osmar bin abdulla Bagoei.

2480 schuitjes tin. *Gouvernement.*

Van de Lampongs per praauw Tjempleng gez. Intje Abdulla.

13 pic. dammer. 1 do. was. 600 bund. rotting. 100 ps. zilv. specie. *Gezagv.*
2 pic. was. 1 do. honig. *Order.*

Van de Lampongs per praauw Kollek gez. Noehoen.

1000 planken. 200 bund. rotting. *Gezagv.*

UITVOER.

Naar China per Am. schip *Milford*, gez. Carry. agt. Paine Stricker en co.

486 pic. rijst. $43/_{100}$ do. vogelnestjes. *Poa Paijko.*
1990 pic. rijst. 337 do. rotting. *Haager en Schuurman.*
600 keld. genever. uit entrep. *Mooamann en co.*
$6^{82}/_{100}$ pic. gardamon. $10^{1}/_{2}$ do. buffelhoorns. 27 do. gebr. glas. 25 do. zwam. 34 do. lange peper. 6 ks. palemb. bamb. 5 pic. rijst. $20/_{100}$ do. renosterhoorn. 30 do. oliph. beenderen en tanden. $8^{20}/_{100}$ pic. vogelnestjes. *Nie Banghie.*
600 pic. rotting. *Paine Stricker en co.*
400 pic. rotting. *Moormann en co.*
$80/_{100}$ pic. kalk. $1^{50}/_{100}$ do. vogelnestjes. *Lim Hoa.*
$7^{80}/_{100}$ pic. vogelnestjes. 16 do. zwam. 20 do. buffelhoorns. *Tjia Kiokbie.*
$1^{10}/_{100}$ pic. schilpad. $2^{50}/_{100}$ do. medicijnen. $2^{00}/_{100}$ do. lood. $8^{00}/_{100}$ do. diversen. $11^{50}/_{100}$ do. vogelnestjes. 1 do. tripang. $8^{00}/_{100}$ do. kalk. 23 corg. matten. 8 ks. cardamon. $3^{1}/_{2}$ reál goudwerken. 171 ps. silv. munt. 12,832 ps. sp. matten. verschillende Chinezen.

Naar Cheribon per praauw Pantjalang gez. Sileer.

3 ks. sarongs. 20 pic. lood. *Tio Tjoenhoat.*

Naar Nederland per ned. schip *Jan v. Hoorn*, gez. de Vos. agt. Kopersmit en co.

10,585 pic. rijst. 100 do. rotting. 60 legg. arak. *Suermondt en co.*
93 pic. dammer. *Hunter Houghton en co.*
$519^{60}/_{100}$ pic. thee. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Naar Nederland via Padang per ned. schip *Jeannette*, gez. Visser. agt. Kopersmit en co.

1078 pic. koffij. 2403 do. rijst. 130 do. rotting. $13,152^{1}/_{2}$ ℔ indigo. 8/m. goenie-zakken. *Suermondt en co.*
19,000 ℔ steenkolen. *Aan boord gebleven lading.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.